

Verksamhetsberättelse

Redovisning av Umeå kommuns pensionärsråds arbete under 2021

Dokumentnamn: Redovisning av Umeå kommuns pensionärsråds arbete 2020		
Dokumentansvarig: Emil Fridolfsdahl, Socialtjänstens kansli		Dokumentdatum: 2021-02-15
Godkänd av: Umeå kommuns pensionärsråd	Version: [1.0]	Reviderad:

Umeå kommuns pensionärsråd (UPR) arbetar med och tar tillvara äldres rättigheter i Umeå kommun och arbetar utifrån ett medborgar- och demokratiperspektiv. Rådet fokuserar på samhällsfrågor och verksamheter i kommunen som berör äldre.

UPR är ett forum för medborgardialog mellan företrädare för pensionärsorganisationerna och förtroendevalda i kommunstyrelsen och berörda nämnder. Rådet är initierande och rådgivande och fungerar som en remissinstans i frågor som berör målgruppen äldre. Rådet ska komma in i ett tidigt utrednings- och planeringsskede, i genomförandet och vid uppföljning. Goda exempel inom olika verksamhetsområden lyfts fram och sprids internt och externt.

Representation 2021

Rådet har beslutat om att ha öppna sammanträden. Följande representanter från pensionärsorganisationerna och politiker från kommunstyrelsen och nämnderna har varit valda som ledamöter och ersättare i Umeå kommuns pensionärsråd 2021:

<i>Pensionärs- organisationer:</i>	<i>Ordinarie</i>	<i>Ersättare</i>
PRO	Britt Jakobsson, vice ordförande, Curt Wiklund, Anna-Lisa Johansson, Christer Hansson	Ann Svanberg, Bertil Holmberg
SKPF	Barbro Kjellberg, Bengt Roukus, Sven-Olov Andersson	Sten Biström, Gunvi Lundgren (jan- aug), Gunny Blomgren
SPF Seniorerna	Roger Näslund, Marianne Rova	Elisabeth Bjuhr
RPG	Per Martin Jonasson	Jan Appelblad
Finska klubben	Valter Jauhiainen	Veijo Rajala
Demens- föreningen	Birgitta Lindkvist	Christer Fjälkebrandt
<i>Politisk representation:</i>		
Äldrenämnden	Carin Nilsson (S), ordförande Lotta Holmberg (M)	Åsa Bäckström (V) Marianne Normark (L)

Tekniska nämnden	Håkan Johansson (S)	Marianne Löfstedt (M)
Byggnadsnämnden	Ulrik Berg (M)	Mattias Sehlstedt (V)
Kulturnämnden	Helena Smith (S)	Fredrik Elgh (C)
Fritidsnämnden	Ari Leinonen (S)	Lennart Johansson (M)
Kommunstyrelsen	Tomas Wennström (S)	Veronica Kerr (KD)

Arbetet under året

UPR har jämfört med 2020 återgått till att ha tre sammanträden på våren och tre på hösten. Sammanträdena har fortsatt varit digitala med anledning av corona-pandemin. Arbetet med Seniortorget på Renmarkstorget som UPR har deltagit i via en referensgrupp har färdigställts, samtidigt som dialogen om Seniortorget framtid fortsätter. En referensgrupp för tjänstedesign har också inrättats.

Pandemin har liksom under 2020 även under 2021 präglat pensionärsrådets arbete och de frågor som tagits upp på dagordningen. Inte minst har de olika frågorna om vaccinering av brukare och personal i äldreomsorgen varit aktuella.

Corona-pandemin

Året har på olika sätt präglats av covid-19 och de konsekvenser som pandemin har fört med sig. Representanterna i rådet har vid ett flertal tillfällen fått information om smittläget i kommunen samt om vilka åtgärder man har vidtagit inom äldreomsorgen. Rådet har diskuterat besöksförbud, hygienrutiner, och olika sociala problem som har ökat eller förvärrats med tanke på de svåra omständigheter som många har levt i under 2020. I början av hösten beslöt rådet att gå över till digitala möten för att reducera risken för smittspridning. Övergången har för det mesta gått bra, samtidigt som flera har påpekat att digitala möten inte fullt kan ersätta fysiska möten.

Övergripande planer och remisser

Följande remisser har skickats ut till pensionärsorganisationerna under året:

- Kollektivtrafikprogrammet från tekniska nämnden
- Vision för äldreomsorgen

Utöver det har det inte inkommit några remisser till UPR eller pensionärsorganisationerna under året.

Ekonomi och verksamhetsstyrning

Pensionärsrådet har varit engagerade i äldrenämndens ekonomi och verksamhetsstyrning från en rad olika infallsvinklar. Årsbokslutet, budgetäskandet, samt budget och uppdragsplan har varit givna punkter på dagordningen där representanterna har ställt ingående frågor och haft olika synpunkter och förslag på hur verksamheten ska styras och prioriteras.

En fråga som särskilt uppmärksammats under året, både i äldrenämnden och i pensionärsrådet, har varit den om nettokostnadsavvikelsen. Äldrenämnden har att förhålla sig till kommunfullmäktiges uppdrag gällande nettokostnadsavvikelsen för äldreomsorgen och ska bland annat arbeta för att minska den i förhållande till andra jämförbara städer i Sverige. Samtidigt har frågan väckts om hur nettokostnadsavvikelsen är uppbyggd och att Umeå och Västerbotten har andra förutsättningar gällande exempelvis ohälsa och sjukdomar än andra delar av landet.

I övriga delar av verksamhetsstyrningen har pensionärsrådet varit involverade i Seniortorget, som öppnade i oktober 2021. Rådet har även deltagit i arbetet med att ta fram användbara tjänster för kommunens seniorer, det som går under namnet "tjänstedesign". Utöver detta har pensionärsrådet deltagit i att ta fram en vision för äldreomsorgen och har informerats om kommunens nya styrmodell med aktiverande styrning.

Coronapandemin

Coronapandemin har varit i särskilt fokus för pensionärsrådets diskussioner under året. På de flesta sammanträden har vaccinationerna eller smittläget varit på dagordningen på ett eller annat sätt. Maria Wåhlin som har arbetat som vaccinationssamordnare har varit en frekvent gäst på sammanträdena och svarat ingående på representanternas många frågor.

Vård och omsorg och kompetensförsörjning

Under året har även hälso- och sjukvård, äldreomsorgens verksamhet i stort och kompetensförsörjning varit på agendan. Rådet har vid ett par tillfällen fått information om den omfattande omställningen som hälso- och sjukvården går igenom och som går under namnet God och nära vård. Syftet med den nära vården är att ge patienter en hälsofrämjande sjukvård som stärker deras självständighet. Den nära vården syftar även till att stärka patientens delaktighet och integritet. Omställningen sker i nära samverkan mellan länets kommuner och Region Västerbotten.

Kompetensförsörjningen har varit i fokus både genom den budget som äldrenämnden antog och genom de statliga medel som har delats ut. Äldreomsorgslyftet är en satsning via Socialstyrelsen som ska syfta till att fler i äldreomsorgen vidareutbildar sig till t.ex. undersköterska. Diskussionerna i rådet har delvis berört de villkor som Socialstyrelsen har ställt på hur medlen får användas, vilket har gjort det svårt för kommunerna att nyttja hela det utbetalda beloppet. Ett problem har varit att pengarna inte får användas till att köpa utbildningsplatser, utan bara till lönekostnader.

Pensionärsrådet fick under våren information om patientsäkerhetsberättelsen för 2020. Under hösten informerades de även om hur man i äldreomsorgen har arbetat med att införa ett standardiserat insatsförlopp för demenssjukdom.

Övriga verksamhetsfrågor

Andra frågor som har tagits upp under året har varit den korrigerade avgiften för städning i hemtjänsten. Pensionärsrådet har fått information om kommunens plan för fysisk aktivitet för seniorer, ofrivillig ensamhet och digitalisering. Hur färdtjänsten och det upphandlade färdtjänstbolaget fungerar i kommunen har varit uppe vid ett par tillfällen. Utöver detta har rådet fått information och ställa frågor om den arvoderade anhörigvården, om öppna jämförelser av de olika enheterna i äldreomsorgen, samt hur det har fungerat med de öppna träffpunkterna under pandemin.

Carin Nilsson (S)

Ordförande

Britt Jakobsson, PRO

Vice ordförande